

Szerkesztőség

ARAD, Acsoer-palota

Kiadóhivatal

Bulv. Regula Ferdinand 4/22

(József tőkereng-utca)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Hétfő évre	840 Lej
Fél évre	480 Lej
Negyed évre	210 Lej
Havonta	70 Lej

Előfizések: Kiszámlázás nélkül.

Majlisok: azonosan megadva.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucurestiben 50 banval
több.

Ujra fellángolt

A rettenetes balkáni tűz és végigpusztít a szerencsétlen meggyőzött Bulgárián. Moszkvából irányított kezek meggyújtják a bomba kanócat a szófiai székesegyházban és pillanatok múlva százzámra hevernek a ronggyá tépett szerencsétlen emberek: neves politikusok, katonák, egyházfők, asszonyok, gyerekek. És Moszkva nevet, — a szovjet sikernek könyveli a vért, az iszonyatot, a döbbenetet, eredménynek minősíti, hogy Európa egyik államában fanatikus és jól pénzelt ügynökei már mérlik a halálos csapást a polgári társadalomra. És ugyanakkor a távoli Portugáliában nemkevésbé elszánt emberek, mindenre kapható szovjet-ügynökök a már jól bevált recept szerint forradalmosítják a hadsereget, a könnyen cselekvésre kapható tömeget és Lisszabon uccáin is folyik a vér patakokban. Ezt is eredményként táviratozzák meg Moszkvába a kiküldött ügynökök.

De vajon tényleg eredmény-e ez? Még maga Oroszország, a mely olyan hallatlan és soha el nem képzelt brutalitással rombolta le a polgári társadalmat, állíthatja-e magáról, hogy bevégezte a nagy munkát és eljuttatta az emberiséget a boldogsághoz, a jóléthez, békéhez, nyugalomhoz és azokhoz a földi javakhoz, amelyekben tulajdonképpen az egész élet felépül. Oroszország a marx és a lenin tanoknak csak a rombolásra vonatkozó részét fejtette be precíz tökéletességgel, az építés gigászi munkájában megakadt. A szociálista ideológia nagy frázisa: a romokon való építés csődöt mondott. Oroszország sem képes megélni a kapitalista termelés nélkül, kénytelen megengedni a tőke uralmát, mert különben elpusztulna. Hát akkor mi nek kellett legyilkolni ezer és ezer embert a forradalmosítás jelszava alatt. Minek kellett megszüntetni a polgári társadalom tekintély-rendszerét? Csak azért, hogy helyébe jöjjön egy új tekintély-rendszer, a demagógia korszaka. A proletár arisztokrácia ugyanaz, mint a volt nagyhercegek arisztokráciája. A népbiztosuralom ma sokkal autokratább, mint a legautokratább cári uralom.

A vörös mérge elhíntői mindig megfélemlenek arról, hogy ennek a mai társadalmi rendnek kétezer éves múltja van. Kétezer esztendőn át, a hosszú fejlődési folyamaton keresztül jutottunk el a mai műveltség és a mai terme-

lési rend fokáig. Ezt a kétezer éves pillérre támaszkodó társadalmat nem lehet elpusztítani márról-holnapra. Igaz, hogy a mai társadalomnak vannak nagy hibái és bűnei, de ennek nem az az orvossága, amit Moszkva szeretne adni, mert látja az egész világot, hogy a meglevő rossz helyett csak egy még rosszabbat kaphatunk. Ebből pedig nem kö-

rünk. És ha mégis ránk akarják erőszakolni a nem kért és nem óhajtott rosszat, akkor a polgári társadalom minden eszközével: csendőrrel, rendőrrel, katonasággal, ügyéssel és fogházzal védekezünk ellene. A mai beteg és szomorú emberiség békét, nyugalmat, fejlődést, szabadságot és kulturát vágyakozik. Ezt pedig Moszkva nem adhat.

Barabás Béla Budapesten tárgyal az aradi szobrokról.

'Budapestről táviratozzák: Dr. Barabás Béla Aradról Budapestre érkezett, hogy az aradi szabadság-szobor és a Kossuth-szobor ügyében a magyar kormánnyal tárgyalásokat folytasson. Barabás legutóbb novemberben tárgyalt ebben a régen húzódozó ügyben gróf Bethlen István miniszterelnökkel és a magyar külügyminiszterrel. Barabás tárgyalásainak eredménye még nem ismeretes, de arról már bizonyos, hogy a vértanúk szobrát Budapesten helyezik el, míg a Kossuth-szobor sorsa fölött még nem döntöttek.

Uj csapásokon halad az új francia kormány.

Előjtik a genfi jegyzőkönyvet. — Fennmarad a vatikáni követség. — Caillaux az infláció ellen.

(Páris, április 21.) Painlevé miniszterelnök ma hosszasan nyilatkozott Kormányának programjáról és hangsúlyozta, hogy nagy vonásokban a Herriot kabinet politikáját folytatja, azonban a biztonság és a pénzügyi szanálás kérdései a többi kérdéseket megelőzik. A Chicago Tribune párisi kiadása szerint Briand, a Painlevé kormány külügyminisztere eljött Herriotnak a vatikáni nagykövetség megszüntetésére vonatkozó tervét és a nagykövetséget fenn akarja tartani. Haladéktalanul megkezdte a tárgyalásokat Angliával és Amerikával az adósságok ügyében, mert az a meggyőződése, hogy mindaddig nincsen szabad keze, amíg Franciaországnak adósságai vannak. A genfi jegyzőkönyvet elejti és az angol álláspontot teszi a magáévá. Németországgal szemben a kibékülés politikáját akarja. Oroszországgal szemben pedig jóakaró

politikát folytat, mert úgy véli, hogy a szovjet elismerésének megtagadása a szovjetet Németország karjaiba hajtaná. Briand rokonszenvez az Unionnak a leszerelési konferenciára vonatkozó javaslatával. Caillaux pénzügyminiszternek az a szándéka, hogy küzd a további infláció ellen. Selves és De Monzie tervei helyett az adójövedelem növelésével és szigorú takarékosággal akarja a pénzügyi egyensúlyt fenntartani. Painlevé mint hadügyminiszter folytatja a katonai szolgálat csökkentését és a hadsereg létszám-csökkentését. Magáévá teszi Nollet tervét, hogy új háború esetére gazdasági, ipari és katonai tömeg mozgósítást készítenek elő s összpontosítják a tankok, repülőgépek, a gázfejlesztők és a páncélkocsik felhasználását. A kamara mai ülésén terjesztette elő a kormány programját, amelyet a kamara elfogadott.

Vérbefojtott forradalom Portugáliában.

Elfogták a lázadók vezéreit. — Később újból fellángolt a forrongás, s véres utcai harcok folynak a főváros utcáin.

(Lisszabon, április 21.) A pénztokról szombatira virradó éjszákán a nacionalista konzervatív párt kezdeményezésére katonai puccs tört ki, amelynek az volt a célja, hogy katonai diktatúrát teremtsenek. A puccsot Camarra őrnagy szervezte és a fővárossal egyidejűleg vidéken is zavargások törtek ki. Camarra katonai csapatokat vont össze, direktóriumot nevezett ki és számos magas

állású tisztviselőt elfogadott. A kormánycsapatok és a felkelők között véres harc fejlődött ki, amelynek során igen sokan elestek. A sebesültek száma is többszáz. A lisszaboni felkelőket a kormánycsapatok hamarosan bekerítették, akik azután megadták magukat. Camarra Rotna közelében sikertelenül bekeríteni s a felkelővezér hosszú harc után, minden feltétel nélkül adta meg magát. A felkelésben résztvevő tiszteket le-

tartóztatták. A forradalom számos vezére a lisszaboni spanyol követség épületébe menekült. A fővárosban azért omlott össze a puccs, mert maguk a lázadók közül is igen sokan otthagyták a forradalmi zászlót. Szubaleal képviselőt, a forradalmi mozgalom szellemi mozgatóját is elfogták. A kormány már azt hitte, hogy a puccsot elfojtotta, de a legutóbbi órákban a harcok újra fellángoltak. A lisszaboni helyőrség csapatai két pártra szakadtak és egymás ellen küzdenek. A kormány vizsgálatának eredménye szerint a felkelést moszkvai ügynökök szítják.

Lecsapolják

az aradi városligeti tavai.

Az egészségügyi miniszterium küzd elme a váltóláz ellen.

A közegészségügyi miniszteriumtól ma leirat érkezett az aradmegyei főorvosi hivatalhoz, a mely a váltóláz leküzdésére ir elő direktívákat. Aradmegyében főként Gurahonc környékén és a Körös mentén pusztít ez a betegség és ezért a miniszteri rendelet közelről érdekli Aradmegyét is. A leirat meghagyja, hogy a tavasszal kikelő szunyogok által a legradikálisabban el kell pusztítani, ezenkívül a községek belterületén és a községek belterületétől számított egy kilométeres körzetben az összes állóvizet le kell csapolni és a lecsapolás után ezeket a területeket petróleummal fertőtleníteni. Dr. Bradcan Atanáz vármegyei főorvos már küldött utasítást a megyei körorvosokhoz, amelyben a miniszteri leiratban foglaltakat ismertetni velük és meghagyja nekik, hogy a legsürgősebben csapoltassák le az állóvizet és a növényzetet égessék fel. Aradon is van egy ilyen állóvíz, a bűzös városligeti tó, amelynek már évek óta nem cserélték a vizét. A rendelet szerint most ennek lecsapolására is sor kerül.

= A cégtáblák adója. Cluj-Kolozsvárról jelentik: A belügyminiszteriumból rendelet érkezett a város tanácsához, amely szerint a kisebbségi nyelven írt cégtáblákra csak 500 lej adó vethető ki. A rendelet kötelezi a kereskedőket, hogy a cégtáblákon a kifogástalanul megszövegezett román felirat is szerepeljen, mert csak paritásos alapon engedélyezik az 500 lej évi adó ellenében a magyar és német nyelv használatát a cégtáblákon. A kizárólag kisebbségi nyelven írt cégtáblák után 8000 lej évi adót kell fizetni.

Leleplezték a grafológus-királyt.

Scheermann Rafael a híres Irásczak-
értő szédelgése az esküdtsek előtt.

(Bécs, április 21.) Janstein Erzsébet osztrák írónő egyik bécsi lapban cikksorozatot kezdett a mindjobban elszaporodó és egyre veszedelmesebbé váló grafológus-szélhámosságok ellen és rámutatott arra, hogy ezeknek az állítólagos irásczakértőknek közveszélyes ténykedése hány existenciát és családi boldogságot dult fel. — Hiszékeny emberek — a legelőkelőbb társadalmi osztályok tagjai is — a grafológusok véleménye szerint járnak el legfontosabb ügyekben és nem egy házasság ment füstbe, mert valamelyik grafológus kedvezőtlen jellemzést adott a vőlegénynek a menyasszonyáról, nem egy családapát bocsátottak el állásából, mert a „megbízható” grafológus azt következtette irásából, hogy hajlama van a sikkasztásra. A grafológusok királya, a világszerte ismert Scheermann Rafael, akinek állítólagos szakértelmét a bécsi rendőrség is igen gyakran igénybe veszi, éles hangú cikkben válaszolt az írónőnek, mire Janstein Erzsébet leleplezte Scheermannak egyik kínos esetét.

Scheermannak rendes szokása, hogy nagyobb bűnügyekben önkéntes szakértői véleményt mond, Janstein kisasszony szerint azért, mert ez — jó reklám. (A híres cinkotai tömeggyilkosság fölfedezése alkalmával is, egyik budapesti lap felkérésére, Scheermann szét elemezte az eltűnt Kiss Béla irását és a betűk karakteréből többek között azt is megállapította, hogy Cinkota a Duna mellett fekszik.) Amikor két évvel ezelőtt nagy port vert föl Bécsben Vukobrankovics Milicának, a méregkeverő „herceg”-nek bűnpöre, Scheermann minden eszközt megragadott arra, hogy ebben az ügyben is szerepelhessen. — Valamilyen auton-módon megszerezte a vádlottó egy sajátkezűleg irt levelét és annak alapján terjedelmes szakértői véleményt dolgozott ki, melyben kifejtette, hogy Vukobrankovics Milica a földkeresség legelvétebb embere, aki a legnagyobb bűntettek is képes. — A szakértői véleményt elküldötte a vizsgálóbíróknak, aki csatolta az aktákhoz.

Vukobrankovics Milica védője, dr. Kresna Hermann nyomban felismerte annak veszélyét, amelyet Scheermann orakulumának felolvasása a főtárgyaláson az ilyen dolgok által könnyen befolyásolható esküdtsek révén védcérel jelentene, ezért az akták közül kiválasztotta Vukobrankovics Milica öt másik levelét és azokkal elküldte irodájának egyik alkalmazottját és annak feleségét, hogy kérjenek véleményt a levelek alapján az illető hölgyről. Scheermann nem ismerte fel a levelekben Vukobrankovics Milica irását, amelyeket pedig állítólag hetekig foglalkozott és a lehető legjobb — és a „szakértői” véleménnyel elmentében — a legbecsületesebb nőnek jellemezte a levelek íróját.

Az ügyvédjelölt és felesége Krasznára dr. irodájába visszatérve jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és ennek volt köszönhető, hogy Scheermannak nem sikerült szakértői véleményével az esküdtteket félrevezetni.

Janstein Erzsébet leleplezése nagy feltűnést keletkezett Bécsben.

Csehszlovákia megszünteti a vízumot.

Csak a magyar- és oroszországi vízumokat kell láttatni.

(Prága, április 21.) A „Prager Tagblatt” jól informált helyről közölt közlése szerint a csehszlovák kormány meg akarja szüntetni a külfölddel való forgalomban a vízumkényszert és vissza akar térni teljesen a békebeli állapotra. Ezért a csehszlovák kormány valamennyi országhoz jegyzéket intézett, hogy az ezirányú tárgyalásokat vegyék fel. Csak két ország nem kapott ilyen felszólítást:

Oroszország és Magyarország.

Egyelőre a terv némi nehézségbe ütközik, mert számos államtól tart, hogy a honi munkáspiacot külföldről bevándorló elemek fogják túlságosan elárasztani. — Csehszlovákia a megszüntetést fokozatosan akarja keresztülvinni és pedig úgy, hogy először mérsekelné, majd teljesen megszüntetné az utlevélkiállításért járó díjakat.

Ongyilkos lett a bolgár bombamerénylő

Agrárkommunisták műve a szófiai bombamerénylet. Hadiállapotot hirdettek ki Bulgáriában. — Ferdinánd exkirály nem tér vissza Bulgáriába. — Agyonlőtték az agrárkommunisták vezérét.

(Szófia, április 21.) A borzalmas hatású székesegyházi merénylet leirhatatlan izgalmat keltett egész Bulgáriában. A hatalmas apparátussal megindított nyomozás teljes világosságot derített a rettentő arányú merényletre. A vizsgálat megállapította, hogy a pokolgépes merénylet az agrárkommunisták műve, annak eszméje Moszkvában született meg s végrehajtója pedig egy volt utászkapitány, aki azonban nem került élve a hatóságok kezére, mert elfogatása pillanatában öngyilkosságot követett el. Nem került kézre élve az agrárkommunisták vezére Jankov sem, akit az elfogatása körül támadt harcban a katonák agyonlőtték. A forradalmi jelentőségű bombamerényletről s az annak nyomán beállott helyzetről alábbi tudósításunk szól:

A bolgár kormány helyén áll.

Ma temették el óriási részvét mellett a szófiai Sveta Nedelja székesegyházban elkövetett pokolgépes merénylet 190 áldozatát. A kórházakban még 156 súlyosan sebesült fekszik, akik közül igen soknak válságos az állapota. A kormány és a polgári pártok kiáltványt intéztek a bolgár nemzethez, amelyekben elítélik a bombamerénylők cselekedését és az ország lakosságát a kommunisták ellen való állásfoglalásra hívják fel. A kormány kiáltványban hangsúlyozza, hogy rendíthetetlen elhatározással és a legnagyobb bátorsággal folytatja Bulgária helyzetének megszilárdítását. Egyen mindenki meggyőződve arról, hogy közös erőfeszítéssel elhárítják a bajokat, — hangoztatja a kiáltvány, — amelyek a legutóbbi évek során nemcsak Bulgáriának, hanem az egész világnak az életét megzavarták. A kormány haladéktalanul törvényjavaslatot terjeszt a szobranje elé azoknak a családoknak a támogatására, amelyeknek hozzátartozói a merénylet alkal-

ahol tizezerszámra vannak Scheermann Rafaelnek hívei. A leleplezés kétségtelen eredménye, hogy azok a lapok, amelyek idáig minden skrupulus nélkül verték a nagydobot a grafológus-király mellett, hirtelen elhallgattak és egyik sem veszi többé védelmébe Scheermann a támadások ellen.

Minkov kapitánynak kézrekerítésénél valóságos ostrom fejlődött ki. Minkov öt társával együtt bezárkózott sógora házába, mire a rendőrség, csendőrség és a katonaság körülfalta azt a háztömböt, amelyben Minkov sógorának a háza is van. Majd felszólították a házbanlevőket, hogy nyissák ki a kaput, de a házban tartózkodók a felszólításra puskatüzrel válaszoltak. A kommunisták addig tüzeltek, amíg municiójuk el nem fogyott. A csapatok végül is betörték a kaput és amikor Minkovot el akarták fogni, a volt kapitány halántékon lötte magát. Öt társa közül négyet elfogtak, míg egy oroszok sikerült elmenekülni. Megállapították, hogy Minkovon kívül Krotnev műszaki kapitány is részt vett a merényletben és ő szerezte be a robbanóanyagot. Hír szerint Krotnev agyonlötte feleségét, aki lelkiismereti furdalásoktól gyötörve fel akarta jelenteni a merénylet tetteseit. Krotnev büntetése után a szomszédok behatoltak a kapitány lakásába s az asszony haldokolva mondotta el a tettesek neveit és így ő vezette nyomra a rendőrséget. Krotnev sorsáról még semmit sem tudnak. Az eddig tett vallomások alapján megállapították, Minkov úgy férközött a sekrestyéhez, hogy arra kérte, engedje meg a kupolában egy fényképezőgépet elhelyezését, mert a szertartást le akarja fényképezni. A rendőrség kiadott hivatalos jelentésében megállapítja, hogy a merénylet előkészítése Moszkvából indult ki. Egy moszkvai főfunkcionárius levelét meg is találták az egyik letartóztatottnál.

Ferdinánd exkirály nem tér vissza Bulgáriába.

A bécsi bolgár követség felhatalmazást kapott azoknak a híreknek megcáfolására, amelyek szerint Ferdinánd exkirály visszatérne Szófiába, fia támogatására. A kormány tagjai valamennyien épességben maradtak és Lazarov tábornoknak, Szófia helyőrségi parancsnokának sem történt baja. A bolgár kormány most az antant-hoz fordul, engedje meg a hadseregnek 10.000 fővel való telemelését és a kényszerű sorozás visszaállítását. A kormány a jugoszláv határon a határra menekült sok kommunista összegyűlékezése miatt csapatösszevonásokat esz közölt. A kormány különben még hangsúlyozza, hogy a hadsereg, amely a merénylet következtében 13 tábornokát veszítette el, mindent megtesz a rend fenntartására. A szobranjét tekintettel a merényletek sorozatára, egyelőre nem hívják össze.

Az entente megsegíti Bulgáriát

Párisi jelentések szerint a francia sajtó erőiesen követeli, hogy az antant avatkozzon bele a balkáni kommunizmus leküzdésébe. Az Eclair hosszasan foglalkozik a szófiai bombamerénylettel és várható következményeivel s hangsúlyozza, hogy a szövetségeseknek hozzá kell járulniok a bolgár hadsereg létszámemeléséhez. Legújabb jelentések szerint megállapítást nyert, hogy Boris király merénylői már hetekkel

— Rémhírek egy hirtelen halál körül. Tegnap reggel megjelent az aradi fennőrségen dr. Biksz Mór aradi orvos és bejelentette, hogy a reggel 6 órában az Erdélyi-ut 19-20. számú házba hívták, ahol halva találta Detári Jánosné 65 éves munkásszonyt. A holttestet megvizsgálta és külső sérüléseket konstataált. A bejelentés nyomán dr. Luszt Ferenc hatósági orvos kiszállt egy bizottsággal. A vizsgálat kiderítette, hogy az asszony arcán és mellkasán külső sérülések vannak, mire megindult a nyomozás. A ház lakói elmondták, hogy a házaspár gyakran verkedett és így lehetséges, hogy a férj agyonütötte feleségét. A vallomások alapján az ügyész dr. Detári Jánost letartóztatta, egyben elrendelte a boncolást. A boncolást Orezeanu Romul vizsgálóbíró jelenlétében dr. Bradean Athanasz megyei főorvos végezte. A boncolás megállapította, hogy Detári Jánosné tuberkulózis volt és halálát közvetlenül szívizomhirdés okozta. A külső sérülések könnyebb természetűek voltak és azok nem idézhetek elő halált. A boncolás alapján elrendelték Detári János szabadlábrahelyezését.

— Öngyilkos nevelőnő. Oradea-mare-ről jelenük: Nevelő Cecil nevelőnő tegnap este öngyilkossági szándékából a Körösbánya-vetette magát. Kimentették és a Bihar megyei kórházba szállították, ahol ma reggel elmebaj tünetet mutatkoztak rajta.

— Gyermekköcsök legszűbb kivételben nagy választékban legolcsóbban Hegedüs-cégnél, Aradon.

— Gold mester bámulatos tudását a legnagyobb mutatóványok egész sorozatával igazolja be április 24-én, az aradi Kulturpalotában tartandó estén. Csodálatos produkciói, amelyek szórakoztatnak és tanítanak, utólráhetetlenek és felülmulhatatlanok. Gold estelve fölötté áll nyív tekintetében minden eddig látott hasonló estélyeknek. Jegyeket, tekintetű a hatalmas érdeklődésre, már csak korlátok számban árussít Oláh Sándor és Társa könyvkereskedése.

Harc indult meg a spanyol trónért

Don Jaime proklamációt intézett Spanyolország népéhez. — A Bécs mellett élő trónkövetelő Alfonz király és Primo de Rivera ellen.

(Bécs, Április 21.) Don Jaime, Bourbon hercege, a spanyol trónkövetelő, aki már évek óta Bécs mellett, Frohsdorffban a saamüzetésben, elrekesztve látja idejét és Frohsdorffból manifesztumot intézett Spanyolország népéhez Alfonz király és Primo de Rivera diktátor ellen.

Don Jaime fia Don Carlosnak. A jelenlegi spanyol király anyja, Krisztina anyakirálynő gyűlölete kényszerítette a Bécs mellett faluskába a spanyol trónkövetelőt. Mikor annak idején Franciaországban telepedett le, hogy Spanyolország közelében éljen, Krisztina királynő közbejött Franciaországból való kiutasítását, mire a Bécs mellett Frohsdorffba költözött. A háború előtt Don Jaime feleségül akart venni egy Habsburg-hercegnőt, Krisztina, aki szintén Habsburg-hercegnőként született, a tervről értesítve, megírta ezt.

Most, 30 év halgatás után Don Jaime ismét az aktivitás terere lép és a lehetőség szerint meg akarja bosszúlni az őt ért igazságtalanságokat. A manifesztum igen ügyesen van megszerkesztve és kihasználja a spanyol

nép elégedetlenségét. Hevösen osztorozza Primo de Rivera brutális diktatúráját és kifejti, hogy Spanyolország jólétével összeegyeztethetetlen, hogy XIII. Alfonz továbbra is a trónon maradjon. Don Jaime ajánkozik, hogy a Spanyolországot fenyegető katasztrófát elhárítja. Nem akar — úgy mond — király lenni, míhelyt elvégezte feladatát, mint Spanyolország megmentője, lemond a hatalom gyakorlásáról.

A manifesztum azt kívánja, hogy az alkotmányozó cortecek nyomban üljenek össze, míhelyt az új választások az általános választási jog alapján megtörténnek. A cortecek határozzák azután el, hogy melyik a legmegfelelőbb alaktörvény Spanyolország számára. Diplomáciai körökben úgy vélekednek, hogy Don Jaime akcióiban hánosra s Unumánóra, valamint a köztük csoportosuló republikánusokra is számíthat. Ezen kívül a jobboldali elemek között is sok leve van a trónkövetelőnek, a ki így egy szép napon könnyen meglepetést okozhat és jól előkészített államcsíny esetén visszafoglalhatja őseinek trónját a gyámoltalan és mindinkább népszerűtlenebbé váló XIII. Alfonztól.

Megalakult

az aradi utazók egyesülete.

Alakuló-közgyűlés, díszbankett, táncest.

(Saját tudósítónk.) Tegnap délelőtt tartotta az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Utazók Egyesületének aradi csoportja alakuló közgyűlést a város háza dísztermében; a gyűlésen a timisoarai és nagyváradi egyesület is képviseltette magát. A gyűlést Schwarz Pál korelnök nyitotta meg, aki röviden tájékoztatta a megjelenteket és átadta a szót Nuszbaum Lajosnak, akit az előadói tisztet bíztak meg. Nuszbaum örömmel konstataálta, hogy a gyűlésen a timisoarai és oradea-marei (nagyváradi) egyesületek delegáltjai is megjelentek, de sajnálattal állapította meg, hogy az aradi Kereskedelmi utazók nem jelentek meg teljes számban. Ezután ismertette a főmórtülés nagy fontosságát és előnyeit. Megállapította, hogy az állás nélkül maradt Kereskedelmi utazó senkitől sem várhat támogatást és így az egyesületi segítség által csak adhat megméri a gondnoktól addig, mie álláshoz jut. Bejelentette még, hogy az egyesület díszbankettet Zima Tihor országgyűlési képviselő előadta és ügyésznek pedig dr. Kele Sándor aradi ügyvédet hívték, aki ügyelőre titkárul hajlandó vezetni a csoport ügyeit. A bejelentést általános tapszessal fogadták, majd a választások következtek. Ennek eredménye a kö-

vetkező: díszelnök Zima Tihor országgyűlési képviselő, ügyvezető elnök Nuszbaum Lajos, elnök Herceg Miksa, alelnök Szántó Miksa, titkár Zeiner József, pénztárnok Márton Jenő, jegyzők Fulhuren János, Furedi Árpád és Kovács József ügyész, dr. Kele Sándor, felügyelő bizottság: Schwarz Pál, Kovács Sándor, Lopus Romulus, Klein Andor, Freisz Gyula, Ács Jenő, Klein Jakab, Jankovics Dömé, Szabó Gyula, Bleyer Sándor, Rupner József, Löwenstein Zsigmond a nagyváradi központ elnöke, Wiener Lipót a timisoarai egyesület elnöke tolmácsok egyesületek tájékoztató és sikeres munkálkodást kívántak az új csoportnak. Herceg Miksa elnök köszönetet mondott a közgyűlés bizalmáért, majd Weinberger József bejelentette, hogy 2000 lejt adományoz az egyesület céljaira. Ezután az elnök néhány szót uira együttműködésre hívta fel a tagokat, majd bezárta a közgyűlést. Este Kéne órákor a vendégek tiszteletére társasvácsóra volt a Felér Kereszt gyémánttermében. A hangulatos estét tánc fejezte be és a mulatság a késő reggeli órákban ért véget. Az estén megjelent hölgyek neveire a következő: Herceg Miksáné, Nuszbaum Lajosné, Zeiner Józsefné, Freisz Gyuláné, Márton Jenőné, Fischer Gézáné, Schwarz Zsigmondné, Klein Andorné, Stein Zsigmondné, Diószegi Józsefné, Diószegi Irénke, Gerber Lázárné, Apfer Ferencné, Gerbner Nusi, Fried-

mann Etus, Abrahám Viktorné, Zimmermann Katóka (Cluj), Kurták Dezsőné, Klein Brunóné, Frey Jancsika és még többen.

Közgazdaság.

Zürichben 2.35, Párisban 8.70 a lej kurzusa.

HÉLYI VALUTAÁRAK. (Április 21.) Francia frank 11.50, svájci frank 43, dollár 225, angol font 1070, szokol 6.65, lira 9, dánár 3.50, márka 54, osztrák schilling 32.25, magyar korona 810. **Kifizetések:** Páris 11.75, Zürich 44.20, Newyork 228, Londón 1093, Prága 6.79, Milánó 9.37, Belgrád 3.69, Berlin 54.70, Bécs 32.20, Budapest 316.

ZÜRICHI TŐZSDENYITÁS. (Április 21.) Berlin 123.12.50, Amsterdam 206.35, Newyork 817, London 2476, Páris 27, Milánó 21.17.50, Prága 15.35, Budapest 0.0071.75, Belgrád 8.33.75, Bucarest 2.35, Varsó 0.000100, Bécs 0.0072.80.

ZÜRICHI TŐZSDEZÁRLAT. (Április 21.) Berlin 123.12.50, Amsterdam 206.35, Newyork 517, London 2476, Páris 27, Milánó 21.22.50, Prága 15.35, Budapest 0.0071.75, Belgrád 8.35, Bucarest 2.32.50, Varsó 0.000.100, Bécs 0.0072.80.

A ZÜRICHI TŐZSDÉN a lej 2.35-el jegyzék.

BUCURESTIBEN UNNÉP MIATT A TŐZSDE ZÁRVA.

Párisi nyitásban 8.60, zárlatban 8.70 volt a lej.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDEZÁRLAT. (Április 21.) Magyar Hitel 391, Osztrák Hitel 139, Salgó 489, Rma 113, Ganz-Damabius 2.255, Köszén 3.139, Szlavonia 60, Kereskedelmi Bank 980, Schlick 41, Csáky 6 és fél, Oia 475, Hazai Takarékpénztár 2.400. — (A számok ezrekben értendők.)

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMAI. (Április 21.) Prága 2141—2153, szokol 2127—2141, Belgrád 1150—1164, dánár 1136—1158, Newyork 71.970—72.400, dollár 71.770—72.400, Páris frank 3753—3777, Bucarest lej 325—32, Milánó lira 2930—2968, Bécs osztrák korona 101.25—101.85.

— Felépül Timisoarán a bazárbarak. A timisoarai kereskedők tegnap este Kun Richard elnöklésével gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a május 1-ével halléktalanvá váló kereskedők számára felépíti a bazárt, a Boncescu-cukrászdától a Hunyadi-hídig terjedő utvonalon. Az építkezést május 1-én kezdik meg és az augusztus 1-re fejeződik be.

Gyógyszertár, drogeria, illatmentár árussítja a valódi Höfer gyermekpuvert, cremot, szappant. Iz, szín és táperő az „UHU“-pótkravé előnyei.

Szörmebundák és téliruhák I. NAGY szücs Arad, Strada Alexandri (Salac-uca) 5. szám

melykár elleni megóvását és portalanitását felelősség mellett biztosítással vállalja

YESHALB
HABEN DIE NEGED.
VEISSE ZÄHNE?
VEIL SENUR

SEIFE UND ZAHNPASTE
ERASMIC
GERBRÄUCHEN ECHT ENGLISCHES FABRICAT
ZU BEZIEHEN IN ALLEN DROGUERIEEN, PARFÜMERIEEN UND GROSSEN GESCHÄFTEN DES LANDES
EINZIGES DEPOT FÜR EN-GROS:
PARFUMERIA ELITEI EN-GROS BUKAREST, Str. SFT. JONICA 7.
Fabriziert in den grossen Werken der „The ERASMIC Company Ltd.“ Warrington, England.

STEINER ISTVÁN és LÁSZLÓ a saját, valamint az alulírottak nevében is mélyeséges fájdalomtól lesújtva a legbensőbb szomorúsággal tudatják, hogy a legjobb önfeláldozó édesanya, a szerető jó testvér és rokon **özv. Steiner Jakabné** szül. **STEINER ILKA**, folyó évi április hó 16-án, áldásos életének 71-ik évében, rövid szenvedés után Budapesten a Mindenható bökes rendelkezése következtében jobblétre szerződött.

Felejthetetlen drága halottunk földi maradványai folyó évi április hó 19-én délután fél 5 órakor Aradon a Boulevardul Carol I. (Erzsébet-körút) 34. számú gyászházból a róm. kat. anyaszentegyház szertartásai szerint történt beszentelés után a helybeli felső temetőben levő családi sírkertben örökös nyugovó helyére elhelyeztük.

Az engesztelő szent-misé áldozat a megboldogult lelki üdv ért folyó évi április hó 28-án délelőtt 10 órakor fog a főtisztelendő Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Pihenése csöndes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1925. április hó 18.
Szilárd István, özv. Bartlia Ferencné szül. Steiner Vilma, özv. Domány Józsefné szül. Steiner Etelka, Szilárd Emil, testvérei. Ugyiszintén a többi nagyszámu rokonság és jóismerősök nevében is.

PRIMA TORDAI PORTLAND CEMENT
stukatur és alabastrom gypsz, diosószentmártoni darabos carbid detail és waggontételekben kapható:
Kornis Testvéreknél, Arad,
Bul. Reg. Maria 13. Telefon sz. 501, 90, 355

Eladó: 70.000 lejt jövedelmező magánháza 700.000 lejért és bevároási ura magánháza, 4 személyes Ford autó, uriszoba berendezés, zongora, légszűrő, 2 drb. zongora szek, gabona traktor több kétszobás lakás és műhelyek.
Kiadó: megvételre magán- és bérházakat, egy négyszobás modern lakást, Pallas lexikont. 1416
SALVAREA, Arad,
Strada Baritiu (Rákóczi-uca) 3. szám.

Ujdonságok érkeztek!
„ROSENTHAL” ebédő, tea, moccakészletek, csészék és dísz tárgyak, oryrtály jardinierek, tálak, vázák stb. feltűnő olcsón beszerezhetők!
M. FISCHER,
ARAD, Neuman-palota. 10208

Szovata fürdőn
május 20-án megnyílik a „Pension Exquisite”
Központi fekvés, kitűnő konyha, elsőrendű kiszolgálás, villanyvilágítás, vízvezeték. Két percnnyire a csodás gyógyhatású Medve-tóól.
Tulajdonosok: Özv. Eichner Bertalané és dr. Hermann Ottóné.
Előjegyzések: MÁJUS 15-IG dr. Hermann Ottóné Oradea-Mare, Buiev. Regele Ferdinand 36. Gerliczy-palota, I. em. MÁJUS 16-TÓL: „Pension Exquisite” Szovata. (Jud. Mures-Turda.) Dr. Reichardsberg villa. 2225 Rbor 1246

Agyonlöttek egy szökött rabot.
Oradea-maréról jelentik: Ma délelőtt a Püspökfürdőben a fegyházörök fürdőzés közben agyonlöttek Miron Joan szökésben levő rabot, akit 1918-ban nyolc évi fegyházra ítéltek. A fogház igazgatóságának tudomására jutott, hogy Miron Joan a Püspökfürdőben tartózkodik s ezért több fogházöröt küldtek a fürdőbe, hogy kézre kerítsék a régóta keresett rabot. A fogházörök éppen fürdőzés közben lepték meg Miron Joant, akit megadásra szólítottak fel. Miron megadás helyett menekülni igyekezett, mire a fogházörök ismételt felszólítás után elsütötték fegyvereiket. Az egyik golyó oly súlyosan találta el a rabot, hogy néhány lépést még tovább futva, holtan esett össze.

mal idők bizonyára legkedvesebb filmregényét, a Pál-uccai fiukat. A főszerepeket Faragó Gyuszi és Szécsy Ferkó alakítják.

Cenzurat: Prefectura Judetului.
Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

NYILTTÉR.
E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.
FELHIVÁS.
Egyik ügyfelem átveszi Bayer Gyuláné Boulevardul Carol I. 71. szám alatti üzletét. Felhívatnak az esetleges hitelezők, hogy követeléseiket 3 nap alatt irodámban jelentsék be, mert a későbbi jelentkezők figyelembe nem vétetnek.
Dr. KELE SÁNDOR
2247 Arad, Str. Metianu 16.

MOZI
xx „Jött-ment asszony” ma, szerdán utoljára az aradi Apollóban. Vajda Ernő, a világhírű magyar író írta a „Jött-ment asszony” című szenzációs modern társadalmi filmet, amelyet ma szerdán vetít utoljára az Apolló mozgósínház. A nagyszerű film főszerepeit Korda Mária és Somlay Artur alakítják. Az előadások fél 5, fél 6 és 9 órakor kezdődnek.
xx Ma, szerdán utoljára vetíti az aradi Uránia mozgósínház a „Hindu talizmánja” című új, hatalmas sláger kalandorfilm első részét. A gyönyörű és minden részletében varázslatos keleti film két részből áll és a második, befejező rész csütörtökön kerül bemutatásra.
xx „A Pál-uccai fiúk” az aradi Apollóban. Csütörtökön mutatja be az aradi Apolló mozgósínház a

ÉRTESESÍTÉS.
A t. építőközönség szíves tudomására hozom, hogy építési irodámat Arad, Str. Muresului No. 8. (törvényszék mellett) május hó 1-én megnyitom. Szíves pártfogást kér
15161 tisztelettel
STANFIZ JÁNOS

ÉRTESESÍTÉS.
Alulírott Kaufmann Manó és Társa chisineui (kiszenei) cég közli t. üzletfeleivel, hogy az ugyancsak helyben „Kaufmann Manó és Társa fióküzlete” elnevezés alatt, Kaufmann Lajos tulajdonát képező üzlettel alulírott cég üzlete semmimérvé összefüggésben nincsen, miért is ezen cég kötelezettségeiért sem a múltban, sem a jövőben szavatosságot nem vállalunk.
2266 KAUFFMANN MANÓ és TÁRSA.

„Joan Limbeck si Flut” Arad, Fabrica de costiuuri de metal si intreprindere de inmormantari. Plata Avram Iancu (Szabadság-tér) 22. Színház-épület.

RING LAJOSNÉ sz. WALL-FISCH BERTA és fia RING KÁROLY mély fájdalommal jelentik a rokonság nevében is, hogy a felejthetetlen férj, az önfeláldozó apa **Ring Lajos** gyógyszerész,

életének 74-ik és boldog házasságának 47-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt.
A megboldogult hült tetemeit a Calea Banatul (Asztalos Sándor-ucca) 1. sz. lakottas házból f. hó 21-én délután 4 órakor az aradi felsőtemetőben levő családi sírkertben az örök nyugalomnak átadtuk.
Az engesztelő gyász-misé áldozat az elhunyt lelki üdvéért f. hó 29-én d. o. 10 órakor fog a helybeli főtisztelendő Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.
ÁLDÁS EMLÉKÉRE!
Arad, 1925. április 19. 2255

Mától kezdve pászka
ismét kapható míg a készlet tartó kgr.-mos csomagokban 180 lejért az aradi **Orth. Izraelita Hitközségnél.**

PÉNZZÉT
5000 lejen felül előnyösen gyűmlécsőzethető **Ludovic Klein, Arad, Calea Saguna 82. sz. pénzügynöksége utján.** Telefon 6-38. Válaszbélyeg. 829

HIRDETMÉNY.
Curtici község 1925. április 30-án csütörtökön délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen elad 1½ vagon tengetit.
2241 Előljároság.

Zongora hangolást és javításokat olcsón eszközöl **MELIS,** Arad, Str. N. Pompilla (Kasza-ucca) 21. sz. **VESEK és ELADOK** zongorákat

Brázay szappanok a legjobbak! Csak azokat használjuk

Legjobb, legolcsóbb kukoricaművelő a Kiss-féle 10,892-10930 sz. a szabadalmazott hátulról irányítható egyesített ültető-kapáló és grubber, valamint a bármely eketaligra illő javított pergetők. Kimerítő prospektust kérjen: „Mezőgazdák” ker. r.-t. Arad. Működésben pénteki napot kivéve bármikor bemutatja Kiss Sándor, a Peolca-Santamas állomás mellett. Arad-ról vonat 8.10, 2.06, 6.50 órákor indul.

Belvárosi magánházak
szép kerttel, bérházak, szőlők, 1018 birtokok olcsón vevetők „Fortuna” (Wallinger) iroda útján, Arad, Str. Consistorului (Batthyány) 81.

Magas hőfoku 408 köszén, koks, Retorta- és erdei bük-faszén
Művelési és ipari célra, házhoz szállít. Telefon 481.
Altmann Ede,
Arad, B. Reg. Ferdinand (Boros B.-tér) 44.

Központban
rendőrprefecturához közel, kisebbszerű magánház, 3 szobás lakással, szép kis telekkel, 295.000 lejtért eladó. Megbízott: Uranul-iroda Arad, Bpostával szemben.

Parádés kocsis felvétetik
a Neuman gyárban, Arad.

Illits BRISTOL-szálló
BUDAPEST. 216
Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem. Kitching konyha. Kávéház. Mérsékelt árak.

Géperőre berendezett modellszaltalos műhely,
modellmunkák készítését szakszerűen és pontosan rajzszerűen vagy ötvények után a legolcsóbban vállalom. Mindennemű famunkák készítését, tömegmunkák gyártását, fasztergályozást és javításokat elfogadok.
Ioan Schiller modellszaltalos Arad, Strada Simeon Balint 15. (Dessowffy-uca)

Ingyen! Tisztelt Hívesztény! Kérjen fizetésnél **Ingyen!**
ingylen kóstolómintát a „Non Plus-Ultra”-kávéből, amely teljesen pótolja a drága babkávét.
50% pénz- és cukor megtakarítás!
„RECORD PÓTKÁVÉGYÁR”, Timisoara. 2136

Tartányoknak alkalmas nagyobb használt **Cornwallkazánokat** keresünk megvételre.
Ajánlatok: „Márásesti”
Societate Anonimă Română pentru Industriile Chimice, București, Strada Câmpinoana No. 4. címre küldendő.

Tégla
nagy méretű, kitching minőségű **Cserép**
duplafalú 223. sz. legjobb minőségben, legjutányosabb árban kapható május 8-tól kezdve **Pollák Sándor** gőztéglyagyárában, Aradon.

Sarok bérház
8 lakással, nagy telekkel az állomás közelében olcsón eladó.
Cím: Györfly Mures Irodájában Arad, Str. Unirei (Fábián Gábor-u.)

Cipő ujdonságok
tavasszi szezonra nagy választékban érkeztek
APPONYI TESTVÉREKHEZ
Arad, Bulv. Régis Ferdinand 7.

Száraz tűzfát
vagontelekben ELAD
POPA LIVIU,
Arad, Str. Barltiu (Rákóczy) 14

Statiunea Balneară Lipova (LIPPAFÜRED.)
Szezonnyitás május 1-én.

- Természetes ásványvíz dús szénsav tartalmával predesztinálva van a következő betegségek gyógyítására!**
1. Ideges szív- és vérértékek (arteriosclerosis)
  2. Női szervek megbetegedéseknél: a lobos bántalmaknál izádmányoknál: a méh és a petefésztek légszűrés, rendetlen vérzéseknél és magtalanágnál.
  3. Idegrendszer bántalmaknál (Neurosteria)
  4. Vese és hólyagbántalmaknál.
  5. Rheumatiszus bántalmaknál.

A VIZ GYÓGYHATASÁT ÁSVÁNY ALKOTÁSÁI FOLYTAN HIRNEVŐ ORVOSOK ISMERTÉK EL. Az újonnan épített épületei pedig, a mai kornak megfelelő kényelemmel vannak berendezve úgy, hogy a legkényesebb igényű betegeknek is lehetővé van téve a gyógyerejű fürdő frekvenciája.
Az ózondus levegője és szebbnél-szebb virágokkal díszített park közepén épült az étterem és „KOURSALON” ennek vezetését egy közismert temesvári étterem tulajdonos vette át hi szakavatottsága folytán a legjobb konyhát biztosítja.
KÖZLEKEDÉS zavartalan biztosítására az újonnan megrendelt 50 lóerős motor szolgál, mely negyedóránként 10 perc menetidővel fog közlekedni. A fürdő saját AUTOJA pedig a Raichai és Lipovai állomástól rendszeresen fog közlekedni.

Allandó zenekar, hetenként tánc. Temesvári és aradi közönségnek a legideálisabb kiránduló helye!
Szezonnyitás május 1-én. Szobák 40-180 lejtig. Május 1-től június 15-ig 25 százalékkal olcsóbb. Prospektus díjtalan küldése. Fürdőigazgatóság.

